

Μήνυμα της Προέδρου του Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής Ρόδης Κράτσα

Η επέτειος των 40 χρόνων από την ίδρυση της Νέας Δημοκρατίας συμπίπτει με μια κρίσιμη περίοδο για τη χώρα μας αλλά και ολόκληρη την Ε.Ε. Ο απολογισμός με αφορμή αυτήν την επέτειο έχει μεγάλη σημασία και αποδεικνύει τη δύναμη των ιδεών της φιλελεύθερης παράταξης.

Οι ιδέες που ενέπνευσαν τον ίδρυτή της Νέας Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Καραμανλή, τα στελέχη και τους οπαδούς της δικαιώθηκαν ιστορικά, αλλά αποτελούν και πυξίδα για τη σημερινή και μελλοντική πορεία. Ο φιλελευθερισμός, αποτέλεσε και αποτελεί για τη Νέα Δημοκρατία τρόπο σκέψης, άσκησης εξουσίας, οργάνωσης της κοινωνίας και της οικονομίας.

Η ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή οικογένεια, οι ουσιαστικές δομικές αλλαγές που επιτύχαμε τα τελευταία χρόνια, πηγάζουν από αυτήν την ιδεολογία. Ο σημερινός αγώνας του Πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά και ολόκληρης της παράταξης, για να διατηρήσει τη χώρα τη θέση της στον πυρήνα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, στην ευρωζώνη, ο αγώνας για την αποκατάσταση των κανόνων ισορροπίας και ισοτιμίας μέσα σ' αυτήν, οι οικονομικές και οι γεωπολιτικές εξελίξεις στον σύγχρονο κόσμο, αποδεικνύουν τη δύναμη των ιδεών του φιλελευθερισμού για την ειρήνη, τη σταθερότητα και την πρόοδο των λαών, όπου κι αν βρίσκονται.

Ο φιλελευθερισμός είναι θεωρία ανοικτή και εξελισσόμενη. Σήμερα αποδεικνύεται ότι ο φιλελευθερισμός δεν είναι ο «οικονομικός άνθρωπος» ή οι ανεξέλεγκτες αγορές. Φιλελευθερισμός είναι οι αξίες της ελευθερίας για την

Η συζήτηση που δεν έγινε

Μαριάνα Πυργιώτη

ανάπτυξη της προσωπικότητας και της δημιουργίας σε όλους τους χώρους και τομείς, είναι οι ανοικτές αγορές και κοινωνίες.

Ο φιλελευθερισμός «τρέφεται» από το κράτος δικαίου, την αξιοκρατία, την ισότητα ευκαιριών, τον εξορθολογισμό και το σεβασμό της διαφορετικότητας. Επαναφέρει τον άνθρωπο στο κέντρο της πολιτικής ως παράγοντα προόδου και κοινωνικής συνοχής. Η επιτυχία της εφαρμογής του φιλελευθερισμού απαιτεί γνώση της πραγματικότητας και των προκλήσεων, πεποίθηση στις αρχές και στους στόχους του, τόσο από τους πολιτικούς φορείς, όσο και από τους πολίτες. Το Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής θα εργαστεί προς αυτή την κατεύθυνση, γιατί η επιτυχία του φιλελευθερισμού είναι προϋπόθεση για την επιτυχία της χώρας μας και την επιτυχία του ευρωπαϊκού οράματος. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο η παρούσα έκδοση αποτελεί ένα βήμα διαλόγου και συνεργασίας.

Παλαιότερα, εχθρός του φιλελευθερισμού ήταν τα αυταρχικά καθεστώτα. Σήμερα εχθρός του είναι ο λαϊκισμός, ο εξτρεμισμός, είναι η πολιτική, οικονομική και κοινωνική δημιαγωγία που θυσιάζει το μέλλον στο εφήμερο πολιτικό συμφέρον καλλιεργώντας το φόβο, την αδράνεια, την αμφισβήτηση των δυνατοτήτων μας και την περιθωριοποίηση της χώρας μας.

Η σημερινή κρίσιμη συγκυρία έχει ζωτική ανάγκη από τις αρχές του φιλελευθερισμού και την εφαρμογή τους από τη Νέα Δημοκρατία, ως υπεύθυνη πολιτική δύναμη και κύριο πυλώνα του πολιτικού συστήματος.

Η συζήτηση για τον φιλελευθερισμό είναι μία από τις μεγάλες εκείνες συζητήσεις μη πεπερασμένου πολιτικού χρόνου, καθώς το πλαίσιο διαρκώς μετεξείσεται και η ανατροφοδότησή της με νέα δεδομένα και ζητούμενα, επιβάλλει τον αναστοχασμό. Στην Ελλάδα αυτή η συζήτηση προσέκρουσε εξ αρχής στο ιστορικό κενό της νεωτερικότητας ενώ μοιραία, τα εισαγόμενα χαρακτηριστικά της γέννησαν βασικές παρανοήσεις και αποχείς προσαρμογές που στέρησαν τα ισχυρά θεμέλια. Στη μεταπολιτευτική περίοδο παρά την ορμητική εκκίνηση και την ισχυρότατη πολιτική σφραγίδα του νεοσυσταθέντος πολιτικού οργανισμού «Νέα Δημοκρατία» η συζήτηση σταδιακά περιορίστηκε από τα τείχη της «κομματικά ορθής» σκέψης, ενώ δημιουργήθηκαν περισσότερες συγκρουσιακές καταστάσεις απ' ό,τι δημιουργικές αντιθέσεις. Δεδομένης της προσωποκεντρικής πολιτικής παράδοσης, ο σύγχυση επιτάθηκε επικίνδυνα καθώς προσωπικές φιλοδοξίες ή απλά επιμέρους διαφωνίες ταυτίστηκαν με ιδεολογικοπολιτικές προσεγγίσεις και το αντίστροφο. Ένα από τα αρνητικά αποτελέσματα αυτής της νεφελώδους πολυετούς διαδικασίας ήταν ο ετεροκαθορισμός του φιλελευθερισμού στην Ελλάδα από τους επικριτές τους πολιτικούς του αντιπάλους. Στην πραγματικότητα οι παρακάτω εκφράσεις «οι φιλελεύθεροι υποστηρίζουν τη λειτουργία μιας άναρχης αγοράς προς όφελος των ισχυρών και εις βάρος των ανίσχυρων», «ο φιλελευθερισμός επιτείνει τις κοινωνικές ανισότητες», «ανάλγυπτες φιλελεύθερες πολιτικές» ήταν τόσο εμπεδωμένες, τόσο οικείες στους πολίτες ανεξαρτήτως κομματικής προτίμησης, ώστε όταν προέκυψε η επόμενη «η εφαρμογή των φιλελεύθερων πολιτικών ευθύνεται για την οικονομική κρίση», ήχησε απόλυτα λογική.

Όμως ο φιλελευθερισμός, με τις πολλές επιμέρους αποχρώσεις του, είναι το κυρίαρχο πολιτικό ρεύμα σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ η ζωηρή συζήτηση όπως και ο προβληματισμός που αναπτύσσονται διεθνώς αφορούν στη Βελτίωση των αδυναμιών και όχι στην εκ θεμελίων αμφισβήτησή του. Άλλωστε τα θεμέλιά του (ισότητα δικαιωμάτων των πολιτών, πλουραλισμός, ορθολογισμός, ανοιχτή κοινωνία, οικονομία της αγοράς κ.ο.κ.) αποτελούν τον θεμέλιο λίθο της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Στα επόμενα βήματα, αυτά της εξόδου της Ελλάδας από την κρίση, ο κίνδυνος είναι για άλλη μια φορά να μην συζητήσουμε ιδεολογικά διότι όπως πάντα θα προέχουν άλλα... Κι όμως, αν κάτι έφταιξε στην Ελλάδα, αυτό σίγουρα δεν ήταν η εφαρμογή φιλελεύθερων πρακτικών. Ήταν το ακριβώς αντίθετο, η απουσία τους. Η ανάλυση, η συζήτηση και η ζύμωση που θα οδηγήσουν στη δημιουργική σύνθεση και την εφαρμοσμένη πολιτική της επόμενης ημέρας δεν είναι ετεροχρονισμένες «πολυτέλειες» είναι τα θεμέλια της νέας εποχής της Νέας Ελλάδας.